

Правління Національного банку України

ПОСТАНОВА

28 квітня 2015 року

№ 282

м. Київ

Про затвердження Змін до Положення про застосування Національним банком України заходів впливу за порушення банківського законодавства

Відповідно до статей 7, 15, 55, 56 Закону України “Про Національний банк України”, статті 67 Закону України “Про банки і банківську діяльність”, з метою підвищення ефективності та забезпечення стабільної діяльності банків України Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Затвердити Зміни до Положення про застосування Національним банком України заходів впливу за порушення банківського законодавства, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 17 серпня 2012 року № 346, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 17 вересня 2012 року за № 1590/21902, зі змінами (далі – Положення № 346), що додаються.

2. Банк, філія іноземного банку, які до набрання чинності Законом України від 14 жовтня 2014 року № 1702-VII “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення” (далі – Закон про запобігання легалізації) вчинили порушення Закону України від 28 листопада 2002 року № 249-IV “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму” (далі – Закон) та/або нормативно-правових актів Національного банку України, що регулювали діяльність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом (далі – законодавство з питань фінансового моніторингу), підлягають відповідальності на підставі Закону, що діяв під час вчинення такого порушення (крім випадків, коли Законом про запобігання легалізації пом’якшено або скасовано відповідальність за порушення вимог

законодавства з питань фінансового моніторингу, що діяло на момент вчинення порушення).

Рішення про застосування заходів впливу (санкцій) за вчинені банками, філіями іноземних банків до 05 лютого 2015 року (включно) порушення законодавства з питань фінансового моніторингу приймаються в порядку, визначеному Положенням № 346, та мають бути адекватними порушенням, що були допущені банками, філіями іноземних банків.

Штрафи за вчинені банками, філіями іноземних банків до 05 лютого 2015 року (включно) порушення законодавства з питань фінансового моніторингу накладаються в розмірах, що не перевищують розміри, передбачені статтею 23 Закону.

3. Департаменту методології (Іваненко Н. В.) довести зміст цієї постанови до відома територіальних управлінь Національного банку України та банків України для використання в роботі.

4. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на першого заступника Голови Національного банку України Писарука О. В.

5. Постанова набирає чинності з дня її офіційного опублікування.

Голова

В. О. Гонтарева

Інд. 22-01

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
28 квітня 2015 року № 282

Зміни до Положення про застосування
Національним банком України заходів впливу за порушення
банківського законодавства

1. У розділі I:

1) у главі 1:

пункт 1.1 після слів “(далі – Закон про банки)” доповнити словами “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення” (далі – Закон про запобігання легалізації)”;

пункт 1.2 викласти в такій редакції:

“1.2. Це Положення визначає підстави і порядок запровадження Національним банком особливого режиму контролю за діяльністю банків і філій іноземних банків, застосування заходів впливу, фінансових санкцій за порушення банками, філіями іноземних банків та іншими особами, які охоплюються наглядовою діяльністю Національного банку, банківського законодавства, нормативно-правових актів Національного банку, законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, а саме: Закону про запобігання легалізації, Закону про банки в частині запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, нормативно-правових актів Національного банку, що регулюють діяльність банків у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (далі – законодавство з питань фінансового моніторингу), або здійснення ризикової діяльності, яка загрожує інтересам вкладників чи інших кредиторів банку, а також у разі застосування іноземними державами або міждержавними об’єднаннями або міжнародними організаціями санкцій до банків чи власників

істотної участі в банках, що становлять загрозу інтересам вкладників чи інших кредиторів банку та/або стабільності банківської системи (далі – застосування іноземних санкцій)”;

в абзаці сьомому пункту 1.3 слова “територіального управління Національного банку” виключити;

2) абзац другий пункту 2.3 глави 2 після слів “банківського законодавства” доповнити словами “законодавства з питань фінансового моніторингу”;

3) у главі 3:

у пункті 3.1:

абзац перший викласти в такій редакції:

“3.1. Національний банк застосовує заходи впливу за порушення банками, їх відокремленими підрозділами, філіями іноземних банків, банківськими групами, відповідальними особами банківських груп, іншими учасниками банківських груп чи іншими особами, які є об’єктом перевірки Національного банку згідно із Законом про банки (далі – банки), банківського законодавства, законодавства з питань фінансового моніторингу або здійснення ризикової діяльності, що загрожує інтересам вкладників чи інших кредиторів банку (далі – ризикова діяльність), або в разі застосування іноземних санкцій, на підставі результатів (матеріалів):”;

абзац третій після слів “виїзна перевірка” доповнити словами “з питань фінансового моніторингу”;

абзац восьмий після слів “виявлених у їх діяльності порушень” доповнити словами “виконанням рішень Національного банку про застосування заходів впливу, виконанням пред’явлених (висунених) вимог, припиненням здійснення ризикової діяльності”;

доповнити пункт новим абзацом такого змісту:

“нагляду за дотриманням банками та іншими особами, які охоплюються наглядовою діяльністю Національного банку, вимог банківського законодавства та нормативно-правових актів Національного банку з питань реєстрації та ліцензування банків, набуття (збільшення) істотної участі в банку та розкриття інформації про структуру власності”;

абзац другий пункту 3.2 викласти в такій редакції:

“Вибір адекватних заходів впливу, які застосовуються до банків відповідно до Закону про банки та цього Положення, має здійснюватися з урахуванням:”;

у пункті 3.3:

в абзаці першому слова “Комісія з питань нагляду та регулювання діяльності банків при територіальному управлінні Національного банку (далі – Комісія Національного банку при територіальному управлінні)” виключити;

в абзаці другому слова “що загрожує інтересам вкладників чи інших кредиторів банку (далі – ризикова діяльність)” виключити;

абзац третій викласти в такій редакції:

“Рішення Національного банку про застосування заходу впливу має містити зміст (назву) заходу впливу, що застосовується до банку, реквізити документа, у якому зафіксовані порушення та/або ризикова діяльність/або який містить інформацію про застосування іноземних санкцій; опис порушення (із зазначенням норм законів України, нормативно-правових актів Національного банку, які порушено)/ризикової діяльності/інформації про застосування іноземних санкцій та/або вчинених дій (бездіяльності) банку, що призвели до порушення та/або до здійснення ризикової діяльності. Рішення Національного банку про застосування заходу впливу оформляється в установленому Національним банком порядку та є обов’язковим для виконання”;

пункт доповнити чотирма новими абзацами такого змісту:

“Національний банк застосовує заходи впливу за порушення банківського законодавства, законодавства з питань фінансового моніторингу, протягом шести місяців із дня виявлення порушення, але не пізніше ніж через:

три роки з дня вчинення порушення вимог законодавства з питань фінансового моніторингу;

один рік із дня вчинення інших порушень.

Національний банк має право застосувати заходи впливу у зв’язку із застосуванням іноземних санкцій протягом строку їх дії починаючи з дня офіційного опублікування (оприлюднення) інформації про застосування іноземних санкцій”;

пункт 3.5 після слів “в судовому порядку” доповнити словами “виключно з метою встановлення законності таких рішень”;

4) у главі 4:

пункт 4.1 після слова “діяльності” доповнити словами “виконанням рішень Національного банку про застосування заходів впливу, виконанням пред’явлених (висунених) вимог, припиненням здійснення ризикової діяльності”;

у пункті 4.4 слова “Комісія Національного банку при територіальному управлінні” виключити;

5) у главі 5:

пункт 5.1 доповнити новим абзацом такого змісту:

“застосування іноземних санкцій”;

у пункті 5.2 слова “одночасно з призначенням куратора банку” виключити;

абзац п’ятий пункту 5.6 після слів “в режимі” доповнити словом “реального”;

підпункт “і” пункту 5.7 викласти в такій редакції:

“і) виносити за межі банку копії документів, що можуть свідчити про факти порушення банком банківського законодавства, законодавства з питань

фінансового моніторингу, у тому числі нормативно-правових актів Національного банку, здійснення ризикової діяльності”.

2. У розділі II:

1) у главі 1:

пункт 1.1 після слів “банківського законодавства” доповнити словами “законодавства з питань фінансового моніторингу”;

у пункті 1.3:

абзац перший після слів “банківського законодавства” доповнити словами “законодавства з питань фінансового моніторингу”;

підпункт “ж” викласти в такій редакції:

“ж) порушення вимог законодавства з питань фінансового моніторингу”;
в абзаці першому пункту 1.6 слово “повинен” замінити словом “зобов’язаний”;

2) у главі 7:

абзац шістнадцятий пункту 7.4 викласти в такій редакції:

“порушення вимог законодавства з питань фінансового моніторингу”;

абзац перший пункту 7.8 викласти в такій редакції:

“7.8. Національний банк забезпечує отримання банком рішення про обмеження, зупинення чи припинення окремих видів операцій банку під підпис його уповноваженого представника на другому примірнику супровідного листа із зазначенням дати та часу отримання (далі – момент отримання)”;

у пункті 7.13:

абзац другий підпункту “в” виключити;

абзац дев’ятнадцятий виключити;

абзаци другий, третій пункту 7.15 викласти в такій редакції:

“звіт, що містить перелік ужитих банком заходів щодо усунення порушень, припинення/недопущення в подальшому здійснення ризикової діяльності та інформацію про стан виконання рішення;

належним чином засвідчені банком копії відповідних документів, що підтверджують усунення порушень, припинення здійснення ризикової діяльності, ужиття заходів щодо недопущення порушень/здійснення ризикової діяльності (у разі необхідності)”;

абзац перший пункту 7.16 після слів “усунення порушень” доповнити словами “припинення здійснення ризикової діяльності”;

абзац перший пункту 7.17 після слів “виявлені в його діяльності порушення” доповнити словами “не припинив здійснення ризикової діяльності в установленій строк чи в діяльності банку встановлено новий факт здійснення ризикової діяльності відповідно до пункту 3.3 глави 3 розділу I цього Положення”;

у підпункті “б” пункту 7.18:

абзац другий після слів “усунення порушень” доповнити словами “припинення здійснення ризикової діяльності”;

абзац третій доповнити словами “припинення здійснення ризикової діяльності з питань фінансового моніторингу, ужиття заходів щодо недопущення порушень/здійснення ризикової діяльності”;

в абзаці першому пункту 7.20 слова “нових фактів порушень у діяльності банку” замінити словами “в діяльності банку нових фактів порушень та/або здійснення ризикової діяльності”;

3) у главі 9:

у пункті 9.1:

в абзаці п'ятому слова “(крім звітності з питань фінансового моніторингу)” виключити;

абзац двадцятий викласти в такій редакції:

“порушення вимог законодавства з питань фінансового моніторингу”;

у пункті 9.6:

абзац перший після слів “проведення перевірки” доповнити словами “(крім із питань фінансового моніторингу)”;

абзац четвертий після слів “недостовірною інформацією” доповнити словами “(крім із питань фінансового моніторингу)”;

абзац шостий пункту 9.7 виключити;

пункт 9.18 після слів “перевірки банку” доповнити словами “(крім із питань фінансового моніторингу)”;

пункт 9.19 викласти в такій редакції:

“9.19. Штраф за порушення банками вимог законодавства з питань фінансового моніторингу накладається на банк за такі порушення в розмірі 0,01 відсотка від суми зареєстрованого статутного капіталу банку, а саме за:

1) порушення вимог щодо ідентифікації, верифікації клієнтів (осіб, представників клієнтів), вивчення клієнтів (осіб);

2) невиявлення, несвоєчасне виявлення та/або порушення порядку реєстрації фінансових операцій, що відповідно до законодавства підлягають фінансовому моніторингу;

3) неподання, несвоєчасне подання, порушення порядку подання або подання спеціально уповноваженому органу недостовірної інформації у випадках, передбачених законодавством;

4) порушення порядку зупинення фінансової (фінансових) операції (операцій);

5) невиконання банком обов'язку відмовитися від установлення (підтримання) ділових (договірних) відносин, обслуговування, проведення

фінансової операції (переказу) у випадках, передбачених законодавством з питань фінансового моніторингу;

б) неподання, несвоєчасне подання, подання не в повному обсязі, подання недостовірної інформації/документів, подання копій документів, у яких неможливо прочитати всі написані в них відомості, на запит Національного банку (письмовий запит Національного банку або уповноважених Національним банком на проведення виїзної перевірки з питань фінансового моніторингу осіб), необхідних для виконання Національним банком функцій з державного регулювання і нагляду з питань фінансового моніторингу, приховування рахунків (документів, активів тощо) або втрату документів (у тому числі інформації про рахунки, активи тощо), створення інших перешкод проведенню виїзної перевірки з питань фінансового моніторингу (далі – порушення порядку подання інформації/створення перешкод з питань фінансового моніторингу).

Штраф за неподання/несвоєчасне подання/подання недостовірної статистичної звітності з питань фінансового моніторингу, – у розмірі до 1 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Штраф за порушення інших вимог, визначених законодавством з питань фінансового моніторингу та не зазначених в абзацах другому – сьомому цього пункту, – у розмірі до 3 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Загальна сума штрафу, що накладається на банк за порушення законодавства з питань фінансового моніторингу не може становити більше одного відсотка від суми зареєстрованого статутного капіталу банку.

Недостовірною(ими) інформацією/документами з питань фінансового моніторингу є надана(і) банком інформація/документи, що не підтверджена(і) чи суперечить(ать) даним первинних документів та/або іншим матеріалам перевірки з питань дотримання вимог законодавства з питань фінансового моніторингу (виїзна перевірка з питань фінансового моніторингу, безвиїзний нагляд з питань фінансового моніторингу), офіційним документам/інформації, отриманим(ій) від органів державної влади, банків, інших юридичних осіб”;

пункт 9.20 після слів “Національного банку” доповнити словами “(крім із питань фінансового моніторингу)”;

пункт 9.21 після слів “письмового застереження” доповнити словами “письмової вимоги, плану усунення порушень, звіту про усунення порушень/виконання плану усунення порушень та/або документів, що підтверджують їх усунення”;

пункт 9.24 викласти в такій редакції:

“9.24. Розрахунок суми штрафу здійснюється виходячи з розміру зареєстрованого статутного капіталу банку на день вчинення порушення.

У разі вчинення банком двох або більше порушень вимог законодавства з питань фінансового моніторингу загальна сума штрафу має бути не більше одного відсотка від суми зареєстрованого статутного капіталу банку на день вчинення останнього з виявлених порушень, за яке накладається штраф.

Днем виявлення порушення законодавства з питань фінансового моніторингу є дата складання:

1) довідки про виїзну перевірку з питань фінансового моніторингу банку – юридичної особи та відокремлених підрозділів, діяльність яких була об'єктом виїзної перевірки з питань фінансового моніторингу;

2) довідки про виїзну перевірку філії іноземного банку з питань фінансового моніторингу;

3) довідки про виїзну перевірку відокремленого підрозділу банку з питань фінансового моніторингу, якщо діяльність банку – юридичної особи не була об'єктом виїзної перевірки з питань фінансового моніторингу;

4) акта про результати безвиїзного нагляду з питань фінансового моніторингу”;

пункт 9.25 викласти в такій редакції:

“9.25. Рішення Національного банку України про застосування до банку, філії іноземного банку заходу впливу у вигляді накладення штрафу є виконавчим документом та набирає законної сили з дати його прийняття.

У Рішенні Національного банку про застосування до банку, філії іноземного банку заходу впливу у вигляді накладення штрафу також зазначаються відомості, передбачені статтею 18 Закону України “Про виконавче провадження”.

Рішення Національного банку України про застосування до банку, філії іноземного банку заходу впливу у вигляді накладення штрафу передається Національним банком до органів державної виконавчої служби для примусового виконання в разі невиконання банком, філією іноземного банку такого рішення в добровільному порядку.

Штраф нараховується й сплачується у валюті України”;

після пункту 9.25 главу доповнити новим пунктом 9.26 такого змісту:

“9.26. Банк/власник істотної участі сплачує нараховану суму штрафу протягом строку, встановленого Національним банком, та письмово повідомляє Національний банк про сплату штрафу в установленому Національним банком порядку”.

У зв'язку з цим пункти 9.26, 9.27 уважати відповідно пунктами 9.27, 9.28;

4) у главі 10:

у пункті 10.2 слова “(Комісія Національного банку при територіальному управлінні)” виключити;

у пункті 10.4 слова “(територіального управління Національного банку)” виключити;

5) у главі 11:

у пункті 11.1:

абзац перший викласти в такій редакції:

“11.1. Національний банк має право тимчасово, до усунення порушення, відстороняти посадову особу банку від посади за наявності фактів, які свідчать про дії та/або бездіяльність цієї посадової особи, що призвели до здійснення ризикової діяльності та/або порушення вимог банківського законодавства, законодавства з питань фінансового моніторингу, нормативно-правових актів Національного банку, у тому числі:”

підпункт “а” доповнити словами “або плану реструктуризації”;

підпункт “б” викласти в такій редакції:

“б) невиконання банком у встановлений строк вимог, визначених Національним банком у письмовому застереженні, письмовій вимозі, щодо усунення порушень банківського законодавства, законодавства з питань фінансового моніторингу”;

підпункт “г” виключити.

У зв’язку з цим підпункти “д” – “з” уважати відповідно підпунктами “г” – “ж”;

підпункт “є” викласти в такій редакції:

“є) порушення вимог законодавства з питань фінансового моніторингу”;

у пункті 11.6:

абзац другий доповнити словами “в іншому випадку залишає звернення без розгляду та повідомляє про це банк”;

абзац третій після слів “прийняте рішення” доповнити словами “про надання дозволу на поновлення посадової особи банку на посаді”;

б) у главі 12:

у пункті 12.1¹:

абзац перший викласти в такій редакції:

“12.1.¹ Порушення банком законодавства з питань фінансового моніторингу є системним, якщо внутрішньобанківська система щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення не забезпечує належне виконання банком обов’язків суб’єкта первинного фінансового моніторингу”;

абзац другий виключити;

у пункті 12.2:

підпункт 1 після слів “банківського законодавства” доповнити словами “законодавства з питань фінансового моніторингу”;

у підпункті 2 слова “може призвести” замінити словом “призвело”;

підпункт 3 після слів “діяльності банку” доповнити словами “та/або надання банком недостовірної/недостовірних інформації, документів та/або їх копій, письмових пояснень”;

підпункт 6 викласти в такій редакції:

“6) невиконання вимог законодавства України щодо розкриття відомостей про власників істотної участі в банку в обсязі, визначеному Національним банком, подання недостовірної або неподання/несвоєчасне подання інформації про структуру власності банку, пов’язаних з банком осіб;

доповнити пункт новими підпунктами такого змісту:

“12) порушення порядку зупинення фінансової(их) операції(й), у тому числі незупинення банком здійснення фінансової операції, якщо її учасником або вигодоодержувачем за нею є особа, яку включено до переліку осіб, пов’язаних із здійсненням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції (якщо види та умови застосування санкцій передбачають зупинення або заборону фінансових операцій);

13) невиконання банком вимог щодо захисту інформації у програмному забезпеченні системи автоматизації банку (далі – САБ), інформаційній системі Центру сертифікації ключів банку (далі – ЦСК банку), організації доступу до них, що призвело до несанкціонованого доступу до інформації банку, її знищення та/або викривлення;

14) невиконання банком вимог щодо створення, впровадження та супроводження системи управління інформаційною безпекою, що призвело до зниження рівня інформаційної безпеки та збільшенню ризиків інформаційної безпеки, як складової частини операційних ризиків банку;

15) установлення факту недотримання вимог щодо системи резервування та відновлення функціонування САБ та інформаційної системи ЦСК банку, який призвів до неможливості повного відновлення функціонування САБ та інформаційної системи ЦСК банку, а також відсутності резервних копій інформації програмних комплексів, необхідних для оперативного відновлення функціонування в мінімально потрібному обсязі та в повному обсязі;

16) установлення факту відсутності архіву особливо важливих даних або порушення його цілісності”;

у пункті 12.3:

абзац третій доповнити словами “(за потреби)”;

в абзаці четвертому слова “а також приведення банком своєї діяльності у відповідність до вимог банківського законодавства” замінити словами “та/або приведення банком своєї діяльності у відповідність до вимог законодавства”;

у пунктах 12.5, 12.11, 12.12 слово “банківського” виключити;

7) у главі 13:

пункт 13.1¹ виключити;

пункт 13.3 після слова “Фонду” доповнити словом “гарантування”;

3. У розділі III:

1) у главі 1:

пункт 1.1 викласти в такій редакції:

“1.1. Національний банк України має право відкликати банківську ліцензію з власної ініціативи у випадках, передбачених частиною другою статті 77 Закону про банки.

Систематичним порушенням банком законодавства з питань фінансового моніторингу є порушення банком законодавства з питань фінансового моніторингу після застосування до нього не менше двох заходів впливу (санкцій) протягом року”;

у пунктах 1.2, 1.3 слово “ліквідації” замінити словом “ліквідацію”;

2) у підпунктах “а”, “б” пункту 3.2 глави 3 слова “архівних підрозділах” замінити словом “архіву”.

4. У тексті Положення слова “або Комісія Національного банку при територіальному управлінні” у всіх відмінках виключити.

Директор Департаменту методології

Н. В. Іваненко